

LIETUVOS KARIUOMENĖS KŪRĖJŲ SAVANORIŲ STATUSO ĮSTATYMO projektas
2021-11-11 m. Kaunas

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių statusą bei socialines garantijas.

2 straipsnis. Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris

1. Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris (toliau – kūrėjas) tai asmuo, saugojąs įvairius valstybinius objektus, kūręs Krašto apsaugos struktūras, tarnavęs Krašto apsaugos departamente, Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriuje, Savanoriškoje krašto apsaugos tarnyboje, Lietuvos šaulių sąjungoje, pasienyje, prisiekę Lietuvai iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. ir yra Lietuvos kariuomenės savanorių kūrėjų sąjungos narys.

2. Šis įstatymas nustato Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio statusą.

3 straipsnis. Lietuvos kariuomenės kūrėjo pažymėjimas ir ženklas

1. Kūrėjo pažymėjimus ir ženklus išduoda, jų apskaitą tvarko Lietuvos kariuomenės kūrėjų sąjunga.

4 straipsnis. Kūrėjo teisės ir pareigos

1. Kūrėjas, pateikęs pažymėjimą, turi teisę:

1) nekliudomai lankytis Seime, Prezidentūroje, Vyriausybėje bei kitose valstybės ir savivaldybių institucijose;

2) be eilės būti priimtas šio straipsnio 1 punkte išvardytų institucijų ir įstaigų vadovų;

3) gauti ir naudotis šio straipsnio 1 punkte išvardytų institucijų ir įstaigų turima informacija, išskyrus informaciją, kuri pagal Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymą yra valstybės ir tarnybos paslaptis;

4) suderinęs su šio straipsnio 1 punkte išvardytų institucijų ir įstaigų vadovais, dalyvauti jų rengiamuose posėdžiuose ir kituose renginiuose, pareikšti savo nuomonę dėl svarstomų teisės aktų projektų.

2. Kūrėjas turi teisę raštu teikti siūlymus dėl valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų darbo gerinimo, svarstomų teisės aktų projektų. Į kūrėjo rašytinius pasiūlymus, rekomendacijas ir pastabas atitinkamų institucijų ir įstaigų vadovai privalo atsakyti įstatymų nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Lietuvos kariuomenės kūrėjų sąjunga

1. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjunga yra savanoriška asociacija, vienijanti visų laikų Lietuvos kariuomenės kūrėjus savanorius ir tęsianti 1927 m. įkurtos Sąjungos tikslus, uždavinius ir tradicijas.

2. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos buveinė yra išlaikoma ir techniškai aprūpinama valstybės lėšomis.

6 straipsnis. Valstybinė Lietuvos kariuomenės kūrėjo renta

Kūrėjas turi teisę gauti valstybinę kūrėjo rentą. Valstybinės kūrėjo rentos dydis yra valstybės nustatytas minimalus darbo (MMA) užmokestis per mėnesį.

7 straipsnis. Valstybinės kūrėjo rentos skyrimo ir mokėjimo sąlygos

1. Valstybinė kūrėjo renta skiriama ir mokama šio Įstatymo 2 straipsnyje nurodytiems asmenims.
2. Valstybinė kūrėjo renta neskiriama, o paskirtoji nemokama, jeigu:
 - 1) kūrėjas nėra Lietuvos Respublikos pilietis;
 - 2) kūrėjas turi draudžiamųjų pajamų;
 - 3) kūrėjui yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už tyčinio nusikaltimo padarymą (kol išnyksta teistumas);
 - 4) kūrėjas neatsisako gaunamos valstybinės pensijos, išskyrus valstybinę socialinio draudimo pensiją.
3. Valstybinės kūrėjo rentos gavėjas privalo pranešti jam rentą mokančiai institucijai apie šio straipsnio 2 dalyje nurodytų aplinkybių atsiradimą per 10 dienų nuo jų atsiradimo. Jeigu apie nurodytas aplinkybes laiku nepranešama ir dėl to permokama renta, permokėtos rentos suma išieškoma iš rentos gavėjo įstatymų nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Valstybinės kūrėjo rentos skyrimo ir mokėjimo terminai

1. Kreiptis dėl valstybinės kūrėjo rentos paskyrimo galima bet kuriuo metu po teisės gauti šią rentą įgijimo dienos.
2. Kreipiantis dėl valstybinės kūrėjo rentos paskyrimo, būtina pateikti visus Valstybinės kūrėjo rentos skyrimo ir mokėjimo nuostatuose nurodytus dokumentus.
3. Valstybinė kūrėjo renta skiriama nuo teisės į šią rentą įgijimo dienos, tačiau už praėjusį laikotarpį mokama ne daugiau kaip už 36 mėnesių, skaičiuojant nuo dienos, kurią Socialinės apsaugos ir darbo ministerija arba jos įgaliota institucija gavo visus reikiamus dokumentus.

9 straipsnis. Valstybinė kūrėjų našlių ir našlaičių renta

1. Valstybinę kūrėjo našlių ir našlaičių rentą turi teisę gauti mirusio kūrėjo (arba nustatyta tvarka pripažinto mirusiu ar nežinia kur esančiu) sutuoktinis, vaikai bei įvaikiai iki 18 metų, vyresni kaip 18 metų, jeigu jie tapo invalidais iki 18 metų, taip pat vidurinių bei nustatyta tvarka įregistruotų aukštųjų, aukštesniųjų ir profesinių mokyklų dieninių skyrių studentai ir moksleiviai iki šių mokyklų baigimo, bet ne ilgiau, negu jiems sukaks 24 metai.
2. Valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos dydis yra 25 procentai valstybinės kūrėjo rentos dydžio kiekvienam šio straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui.
3. Valstybinė kūrėjo našlių ir našlaičių renta neskiriama, o paskirtoji nemokama, jeigu:
 - 1) mirusio kūrėjo sutuoktinis, vaikas, įvaikis nėra Lietuvos Respublikos pilietis;
 - 2) mirusio kūrėjo sutuoktinis, vaikas, įvaikis turi draudžiamųjų pajamų;
 - 3) mirusio kūrėjo sutuoktiniui, vaikui, įvaikiui yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už tyčinio nusikaltimo padarymą (kol išnyksta teistumas);
 - 4) mirusio kūrėjo sutuoktinis neatsisako gaunamos valstybinės pensijos, išskyrus valstybinę socialinio draudimo pensiją.
4. Valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos gavėjas privalo pranešti rentą mokančiai institucijai apie šio straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių atsiradimą per 10 dienų nuo jų atsiradimo. Jeigu apie nurodytas aplinkybes laiku nepranešama ir dėl to renta permokama, permokėtos rentos suma išieškoma iš rentos gavėjo įstatymų nustatyta tvarka.

10 straipsnis. Valstybinės kūrėjo rentos, valstybinės kūrėjų našlių ir našlaičių rentos skyrimo ir mokėjimo tvarka

1. Valstybinę kūrėjo rentą, valstybinę kūrėjų našlių ir našlaičių rentą skiria Vyriausybė.

2. Valstybinę kūrėjo rentą, valstybinę kūrėjų našlių ir našlaičių rentą moka Lietuvos krašto apsaugos ministerija (toliau KAM).

3. KAM, mokėdama valstybines kūrėjo rentas, valstybines kūrėjo našlių ir našlaičių rentas, vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais bei Vyriausybės patvirtintais Valstybinės kūrėjo rentos skyrimo ir mokėjimo nuostatais.

4. Kai valstybinės kūrėjo rentos gavėjas miršta, renta jį laidojusiems asmenims išmokama už tą mėnesį, kurį valstybinės kūrėjo rentos gavėjas mirė, jei renta dar nebuvo išmokėta.

5. Valstybinės kūrėjo rentos, valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos mokamos iš valstybės biudžeto.

11 straipsnis. Valstybinės kūrėjo rentos, valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos mokėjimas, kai rentos gavėjas persikelia nuolat gyventi į užsienį

Valstybinės kūrėjo, valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos gavėjui, persikėlusiam nuolat gyventi į užsienį, renta mokama Valstybinės kūrėjo rentos skyrimo ir mokėjimo nuostatų nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Išskaitos iš valstybinės kūrėjo rentos bei valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos

Išskaityti iš valstybinės kūrėjo rentos bei valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos pagal vykdomuosius dokumentus galima tik įstatymų nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Kūrėjo atminimo pagerbimas

1. Kūrėjui mirus, jo atminimas įamžinamas Vyriausybės nustatyta tvarka.
2. Kūrėjo sutuoktinio, tėvų (įtėvių), vaikų (įvaikių) pageidavimu kūrėjai laidojami valstybės lėšomis pagal Vyriausybės patvirtintą laidojimo ceremonialą. Kūrėjo sutuoktinio, tėvų (įtėvių), vaikų (įvaikių) pageidavimu laidotuves organizuoja KAM sudaroma komisija.

14 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

Pasiūlyti Vyriausybei:

Iki 2022 m. spalio 1 d. patvirtinti Valstybinės kūrėjo rentos skyrimo ir mokėjimo nuostatus bei kitus teisės aktus, būtinus šiam įstatymui įgyvendinti.

15 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2022 m. gruodžio 1 d.
2. Šio Įstatymo nustatytos valstybinės kūrėjo rentos ir valstybinės kūrėjo našlių ir našlaičių rentos skiriamos ir mokamos nuo 2023 m. sausio 1 d.

Projektą parengė Lietuvos kariuomenės kūrėjų sąjungos pirmininkas Linas Mažonas

